

ฉบับที่ ๓/๒๕๖๔ วันอังคารที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔

กมธ. การศึกษา วุฒิสภา นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อการมีงานทำ

เมื่อวันอังคารที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ กมธ.การศึกษา วุฒิสภา นำโดย ดร. ตวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษา ได้นำเสนอรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อการมีงานทำ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยสรุปว่า การพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าว เป็นการพิจารณาศึกษา ทบทวน วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายว่าด้วยการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อการมีงานทำ โดยจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย ส่งผลต่อการจ้างงาน ภาวะหนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป คุณภาพชีวิตที่ไม่เหมือนเดิม รายได้ที่ลดลงส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตที่ส่อให้เกิดปัญหา จากความเครียดและแนวโน้มความรุนแรงในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น จากวิกฤตดังกล่าว ทำให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับตัวของสังคมไทย มีการประยุกต์ใช้ระบบดิจิทัลและนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ดำเนินธุรกิจ เกิดการเรียนรู้ที่จะรับมือกับภาระของโรคและการดูแลตัวเอง มีความรู้ในการบริหาร การเงิน รวมถึงบทบาทของภาคประชาสังคมที่ให้ความช่วยเหลือ/แบ่งปัน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ผู้ได้รับผลกระทบและการว่างงานเกิดขึ้น หลายหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนจึงให้ความช่วยเหลือ ในการฝึกอบรมให้กับผู้ว่างงาน เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพใหม่แทนอาชีพเดิม จากผลการศึกษาสรุป ได้ว่า ความต้องการเรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพที่ใช้เวลาฝึกอบรมไม่นานจะได้รับความสนใจมากกว่าการเรียนในระบบปกติ และจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้ค่านิยมในการประกอบอาชีพเปลี่ยนแปลงไปและมีอาชีพใหม่เกิดขึ้นทุกวัน ในขณะที่ปัจจุบันมีหลักสูตรระยะสั้น อยู่หลายประเภทวิชาแต่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่ได้นำมาจัดการเรียน การสอนให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

นายทรงเดช เสมอคำ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะกรรมการการศึกษา กล่าวว่า การพิจารณาการศึกษาในประเด็น ดังกล่าว เป็นการหาแนวทางเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ว่างงานหรือผู้ที่กำลังอยู่ในข่ายจะถูกเลิกจ้างงาน ผู้ถูกเลิกจ้างงาน และผู้สำเร็จ การศึกษาใหม่ที่ยังไม่มีงานทำ ให้มีความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาความชำนาญเฉพาะทางในวิชาชีพต่าง ๆ ให้สามารถกลับไปสร้างงานสร้างรายได้ สร้างอาชีพ สามารถแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ ในการประกอบ อาชีพอิสระได้ตามความถนัดและสนใจ มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ๑) สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ต้องประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจจำนวนผู้ตกงาน ผู้ว่างงาน และแนวโน้มในการคาดการณ์ผู้ตกงาน เพื่อเป็นข้อมูลวางแผนจัดหลักสูตรรองรับกลุ่ม ผู้สนใจเข้าฝึกอบรมวิชาชีพ สำรวจความต้องการในการประกอบอาชีพ สำรวจความพร้อมของ สถานศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย วางแผนประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อแขนงต่าง ๆ สนับสนุน งบประมาณจัดหาครูฝึก จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนตามความจำเป็น

จัดทำแนวทางการเทียบโอนหน่วยกิต จัดทำประกาศนียบัตร ประสานกับธนาคารพาณิชย์หาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนผู้เข้าอบรมที่ประสงค์จะมีธุรกิจเป็นของตัวเอง ๒) ออกแบบและจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมใหม่ ๆ หรือหลักสูตรระยะสั้นที่สอดคล้องตามความต้องการของประเทศ ๓) สถาบันการอาชีวศึกษา ต้องพิจารณาความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งด้านสถานที่ ครูผู้สอน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ พร้อมกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการจัดหลักสูตรฝึกอบรม ให้ความรู้กับครูหรือวิทยากรฝึกอบรม เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการฝึกอบรมที่หลากหลาย จัดทำคู่มือฝึกอบรม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ๔) สถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องสำรวจความพร้อมในการจัดหลักสูตรอบรม สำรวจความต้องการ เตรียมความพร้อมทั้งสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ จัดหาครูผู้สอน รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้วางแผนงานการดำเนินงานต่อไป

โดยที่สมาชิกวุฒิสภาได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม อาทิ ๑) เรื่องดังกล่าวมีความสำคัญและต้องพิจารณาแนวทางในระยะยาวหลังพ้นการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อฯ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของสถาบันอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีอาชีพที่ยั่งยืน เกิดอาชีพใหม่ ๆ โดยให้นำการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจากโครงการ EEC ที่ใช้แนวคิด BCG มาเป็นแนวคิดในการพัฒนา ประกอบด้วย Bio Economy, Circular Economy, และ Green Economy ๒) ต้องสร้างค่านิยมใหม่ สร้างทัศนคติใหม่ ให้คนเข้าสู่อาชีพโดยเร็วและเรียนรู้เพิ่มเติมระหว่างการทำงาน ๓) ต้องสอดแทรกและปลูกฝังให้ผู้เรียนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม เน้นความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสำคัญ ๔) การเรียนเพื่อการประกอบอาชีพนั้นควรดำเนินการในลักษณะที่เป็นการตลาด เพื่อจะได้ทราบว่าเรียนจบแล้วไปประกอบอาชีพอาชีพอะไร มีรายได้เท่าไร ควรให้ผู้เรียนมีความรู้หลายศาสตร์พร้อมกันไปเพื่อบูรณาการองค์ความรู้สู่การทำงานตามความถนัดและความสนใจ ๕) สิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการโดยด่วน คือ การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีกับภาคเอกชนที่ร่วมจัดการศึกษา ๖) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีอยู่ทั่วประเทศ ต้องปรับบทบาทให้เป็นแหล่งความรู้ มีงานวิจัยที่จะช่วยเหลือ ต่อยอดให้กับกลุ่มเกษตรกร และต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าของผลผลิต เน้นความพอเพียง และเกษตรกรรุ่นใหม่ (young smart farmer) ที่ใช้พื้นที่น้อยแต่ได้ผลผลิตสูง

๗) ในจัดการเรียนการสอนให้มุ่งเน้นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร ทักษะชีวิตและอาชีพ ที่ต้องรู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่และหาความรู้ตลอดเวลา เข้าใจวัฒนธรรม ในการทำงาน สร้างคุณค่าร่วมกันเพื่อพัฒนาตัวเองและส่วนรวม และต้องให้เข้าใจในการทำงานและพื้นฐานในแต่ละอาชีพ และ ๘) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้คนเข้าสู่การทำงาน ทั้งในสถานประกอบการ และเป็นผู้ประกอบการ (ขนาดจ๊ว) ไม่มุ่งเน้นการให้ปริญญา ไม่ต้องมีหน่วยกิต แต่ใช้การเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจริง จนสามารถใช้ประกอบอาชีพได้ เช่น You Tuber, Blocker, Reviewer หรือแม้แต่การขายของออนไลน์ กลุ่มอาชีพดังกล่าวไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอน แต่อาศัยการเรียนรู้โดยการปฏิบัติด้วยตนเองและพัฒนาไปตลอดเวลา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจใช้ช่องทาง Social Media ในการสอบถามความต้องการ จัดหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการ จัดหาวิทยากร สถานที่จัดฝึกอบรม/ฝึกปฏิบัติ และให้ครูได้พัฒนาจนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมจนสามารถเป็นผู้สอนเองได้ที่สำคัญต้องให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาอาชีพได้อย่างแท้จริง ซึ่งคณะกรรมการได้รับเอาข้อสังเกตและข้อเสนอแนะข้างต้นประกอบเพิ่มเติมในรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสมบูรณ์ก่อนนำเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปกำหนดแนวทางและมาตรการในการดำเนินการต่อไป